Rapport dwar il-Progress Diġitali tal-Ewropa (EDPR) tal-2017, Profil tal-Pajjiż Malta

Ir-Rapport dwar il-Progress Diġitali tal-Ewropa (EDPR) isegwi l-progress li sar mill-Istati Membri f'termini tad-diġitalizzazzjoni tagħhom, u jikkombina evidenza kwantitattiva mill-Indiċi tal-Ekonomija u s-Soċjetà Diġitali (IESD)[1] ma' informazzjoni kwalitattiva dwar politiki speċifiċi għall-pajjiżi. Dan huwa strutturat f'ħames kapitoli.

1 Konnettività	Broadband fiss, broadband mobbli, veloċità u prezzijiet tal-broadband
2 Kapital Uman	Użu tal-internet, ħiliet diġitali bażiċi u avvanzati
3 Użu tal-Internet	Użu ta' kontenut, tal-komunikazzjoni u ta' tranżazzjonijiet online miċ-ċittadini
4 Integrazzjoni tat-Teknoloġija Diġitali	Diġitalizzazzjoni tan-negozji u kummerċ
5 Servizzi Pubbliċi Diġitali	Gvern elettroniku

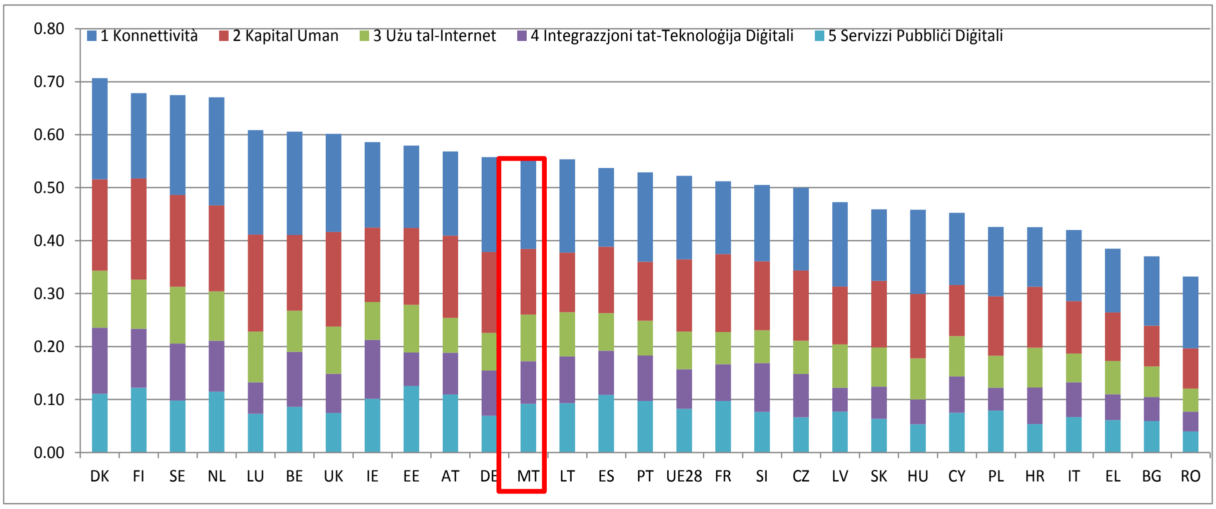

[1] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi

	Malta		Raggruppament	UE
	klassifikazzjoni	punteġġ	punteġġ	punteġġ
IESD 2017	**12**	**0.55**	**0.54**	**0.52**
IESD 2016[2]	13	0.53	0.51	0.49

Malta tinsab fit-12-il post mit-28 Stat Membru tal-UE. B'mod ġenerali, din imxiet 'il quddiem b'pass medju matul l-aħħar snin. Malta għandha prestazzjoni ogħla mill-medja tal-UE fil-konnettività tal-broadband, fl-użu tal-internet miċ-ċittadini, fl-użu tat-teknoloġija diġitali min-negozji u fil-provvediment ta' servizzi pubbliċi diġitali. Malta tinsab fuq quddiem nett fl-Ewropea f'dak li jirrigwarda l-broadband veloċi, u hija l-uniku Stat Membru b'kopertura sħiħa ta' netwerks tal-NGA. Malta hija wkoll l-aqwa fl-Ewropa fil-provvediment ta' servizzi pubbliċi diġitali. Fl-istess ħin, tinsab taħt il-medja tal-UE fil-ħiliet diġitali, id-dejta miftuħa u fil-broadband mobbli.

Malta tappartjeni għar-raggruppament ta' pajjiżi bi prestazzjoni Medja[3].

L-Istrateġija għal Malta Diġitali[4] tnediet fl-2014. Dan huwa dokument ta' politika biex jiggwida l-pajjiż lejn il-Viżjoni għall-2020 fejn "Malta ser tiffjorixxi bħala nazzjon diġitali fis-setturi kollha tas-soċjetà". L-istrateġija tippreżenta 71 azzjoni taħt tliet temi strateġiċi, jiġifieri, il-Kummerċ Diġitali, il-Gvern Diġitali u ċ-Ċittadin Diġitali. Dawn il-pilastri strateġiċi vertikali huma sostnuti minn tliet forzi ewlenin, jiġifieri r-Regolamentazzjoni u l-Leġiżlazzjoni, l-Infrastruttura u l-Kapital Uman.

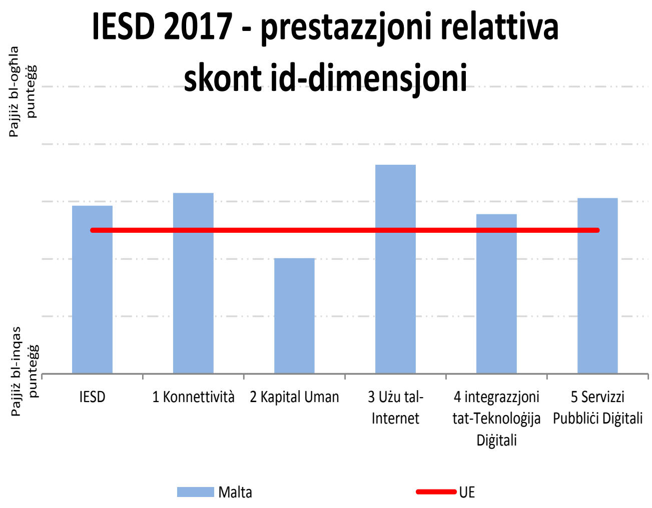

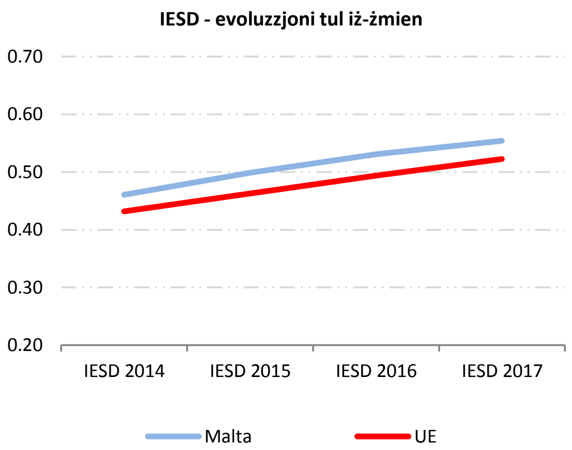

---

[2] L-IESD 2016 ġie kkalkulat mill-ġdid għall-pajjiżi kollha biex jirrifletti bidliet żgħar fl-għażla tal-indikaturi u korrezzjonijiet tad-dejta indikatriċi sottostanti. Minħabba f'hekk, il-punteġġi tal-pajjiż u l-klassifikazzjonijiet tagħhom jista' jkun li nbidlu mill-pubblikazzjoni preċedenti. Għal aktar informazzjoni jekk jogħġbok ikkonsulta n-nota dwar il-metodoloġija tal-IESD fuq https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi.

[3] Il-pajjiżi bi prestazzjoni medja huma l-Latvja, ir-Repubblika Ċeka, is-Slovenja, Franza, il-Portugall, Spanja, il-Litwanja, Malta, il-Ġermanja u l-Awstrija,

[4] https://digitalmalta.org.mt/en/Pages/Home.aspx

1 Konnettività

1 Konnettività	Malta		Raggruppament	UE
	klassifikazzjoni	punteġġ	punteġġ	punteġġ
IESD 2017	**9**	**0.68**	**0.63**	**0.63**
IESD 2016	9	0.66	0.60	0.59

	Malta					UE
	IESD 2017			IESD 2016		IESD 2017
	valur		Klassifi-kazzjoni	valur	Klassifi-kazzjoni	valur
1a1 Kopertura tal-Broadband Fiss % tal-unitajiet domestiċi	**100%** 2016	→	**1**	**100%** 2015	**1**	**98%** 2016
1a2 L-Introduzzjoni ta' Broadband Fiss % tal-unitajiet domestiċi	**80%** 2016	→	**7**	**80%** 2015	**5**	**74%** 2016
1b1 L-Introduzzjoni ta' Broadband Mobbli Abbonamenti kull 100 persuna	**66** Ġunju 2016	↑	**24**	**63** Ġunju 2015	**21**	**84** Ġunju 2016
1b2 Kopertura 4G[5] % tal-unitajiet domestiċi (medja ta' operaturi)	**80%**[6] 2015		**23**	**Mhux applikabbli**		**84%** 2016
1b3 Spettru[7] % tal-mira	**37%** 2016	→	**28**	**37%** 2015	**27**	**68%** 2016
1c1 Kopertura NGA % tal-unitajiet domestiċi	**100%** 2016	→	**1**	**100%** 2015	**1**	**76%** 2016
1c2 Abbonamenti għall-Broadband Veloċi % ta' abbonamenti >= 30 Mbps	**59%** Ġunju 2016	↑	**9**	**58%** Ġunju 2015	**5**	**37%** Ġunju 2016
1d1 Prezz tal-Broadband Fiss[8] % dħul	**Mhux applikabbli** prezz 2016, dħul 2015			**Mhux applikabbli** prezz 2015, dħul 2015		**1.2%** prezz 2016, dħul 2015

Malta tikklassifika fid-disa' post f'termini ta' konnettività, l-istess bħas-sena l-oħra. Min-naħa tal-provvista tal-broadband fiss, Malta hija l-Istat Membru l-aktar avvanzat fl-UE bl-unitajiet domestiċi kollha koperti minn tal-inqas 30 Mbps NGA broadband (medja tal-UE: 76%). L-użu tal-broadband fiss (80%) huwa wkoll ogħla mill-medja tal-UE (74%). Bis-saħħa tad-disponibbiltà għolja tal-NGA, 59% tal-abbonamenti tal-internet fiss huma konnessjonijiet b'veloċità għolja, li huwa ferm ogħla mil-livell tal-UE ta' 37%. Fl-istess ħin, kien hemm ftit li

---

[5] Dan huwa indikatur ġdid tal-IESD li jkejjel il-kopertura medja tan-netwerks 4G tal-operaturi tat-telekomunikazzjonijiet.

[6] Id-dejta tal-kopertura 4G ġiet riveduta wara l-pubblikazzjoni tal-IESD. Il-figura aġġornata hija 100% bħal dik ta' nofs l-2016.

[7] Hemm tnaqqis fil-maġġoranza tal-Istati Membri minħabba l-armonizzazzjoni addizzjonali tal-UE tal-faxxa tas-700 MHz f'April 2016.

[8] Minħabba bidla żgħira fil-metodoloġija, id-dejta storika ġiet ikkalkulata mill-ġdid.

xejn żieda fl-użu tal-broadband mobbli (minn 63 abbonament għal kull 100 persuna fl-2015 għal 66 fl-2016), li jpoġġi l-Malta ferm taħt il-medja tal-UE ta’ 84. Rigward l-allokazzjoni tal-ispettru għall-broadband mobbli, il-punteġġ ta’ Malta huwa relattivament baxx, għaliex huwa biss 37% tal-ispettru armonizzat tal-UE li kien assenjat effettivament lil Malta (medja tal-UE: 68%).

Fost objettivi oħrajn, il-pjan Malti għall-broadband jenfasizza l-użu tan-Next Generation Networks (NGA) biex jiġi żgurat li jintlaħqu l-miri tal-2020 tal-Aġenda Diġitali għall-Ewropa (DAE). Malta diġà kisbet il-mira ta’ kopertura tad-DAE ta’ broadband ta’ 30 Mbps għad-djar kollha. Fl-istess ħin, fir-rigward tal-mira tal-użu ta’ broadband veloċi ħafna (50% tad-djar li huma abbonati għal internet ta’ mill-inqas 100 Mbps), il-punteġġ ta’ Malta huwa baxx, għaliex huma biss 3% tad-djar li għandhom abbonament għal 100 Mbps jew veloċitajiet ogħla (medja tal-UE: 11%). Madankollu, il-veloċitajiet tat-tniżżil ta' dejta tal-abbonamenti tal-broadband Maltin qed jevolvu, u l-għadd ta’ konnessjonijiet ta’ 30 Mbps żdied b’41% f’sentejn.

F’termini tal-għanijiet ta’ konnettività ġdida, stabbiliti fil-Komunikazzjoni dwar is-Soċjetà tal-Gigabits, Malta se twettaq diversi inizjattivi mmexxijin mid-domanda, bħall-proġett ta’ Wi-Fi Mingħajr Ħlas tal-MCA (Awtorità Maltija tal-Komunikazzjoni, ir-regolatur tat-telekomunikazzjonijiet ta’ Malta), li għandu l-għan li jagħmel lil Malta wieħed mill-ewwel stati bil-WiFi fl-Ewropa, l-Inizjattiva SmartPhone, li hija kampanja li tippromwovi l-użu tal-ismart phone bħala għodda għall-produttività u inizjattivi oħra ta’ taħriġ. Dawn l-inizjattivi kollha jifformaw parti minn strateġija usa’ li s-Soċjeta tal-Informatika tal-MCA qed tikkordina fil-preżent, bil-għan li tindirizza d-diviżjoni diġitali u tippromwovi l-kummerċ elettroniku fost l-SMEs u l-kumpaniji mikro.

Malta qed taħdem biex ittejjeb il-konnettività internazzjonali tagħha. Studju kkummissjonat mill-MCA sab li konnessjoni ġdida mal-Ewropa kontinentali jew mal-Afrika ta’ Fuq ittejjeb il-pożizzjoni ta’ Malta bħala destinazzjoni għall-investiment kummerċjali internazzjonali u tiżgura li r-rekwiżiti tal-konnettività tat-telekomunikazzjonijiet internazzjonali futuri tal-pajjiż jiġu ssodisfati.

Malta għandha infrastruttura tal-broadband fiss tajba ħafna u użu relattivament għoli tal-broadband fiss, li huma pedamenti importanti għal ekonomija u soċjetà diġitali li jaħdmu sew. In-netwerks fissi eżistenti jservu bħala bażi tajba biex jintlaħqu l-miri tas-Soċjetà tal-Gigabits. Malta lestiet it-traspożizzjoni tad-Direttiva dwar miżuri biex tonqos l-ispiża tal-broadband 2014/61/UE, li tista’ toħloq investimenti fin-netwerks ta’ kapaċità għolja ħafna. L-isfida għal Malta fil-konnettivià hija t-titjib ta’ dik mobbli. Kemm l-użu tal-broadband mobbli kif ukoll il-livell tal-ispettru armonizzat tal-UE assenjat huma baxxi.

2 Kapital Uman

2 Kapital Uman	Malta klassifikazzjoni	Malta punteġġ	Raggruppament punteġġ	UE punteġġ
IESD 2017	**17**	**0.50**	**0.57**	**0.55**
IESD 2016	16	0.49	0.55	0.53

	Malta					UE
	IESD 2017			IESD 2016		IESD 2017
	valur		klassifikazzjoni	valur	klassifikazzjoni	valur
2a1 Utenti tal-Internet % tal-individwi	**76%** 2016	↑	**18**	**74%** 2015	**16**	**79%** 2016
2a2 Tal-Inqas Ħiliet Diġitali Bażiċi % tal-individwi	**49%** 2016	↓	**20**	**52%** 2015	**15**	**56%** 2016
2b1 Speċjalisti tal-ICT[9] % tal-individwi impjegati	**3.6%** 2015	↑	**13**	**3.4%** 2014	**14**	**3.5%** 2015
2b2 Gradwati fi STEM Kull 1000 individwu (età 20-29)	**15** 2014	→	**19**	**15** 2013	**19**	**19** 2014

Malta turi xi progress fl-involviment taċ-ċittadini tagħha biex jużaw l-Internet. Il-perċentwal ta' utenti tal-Internet f'Malta żdied ftit (76%) meta mqabbel ma' sena ilu (74%). Madankollu, din iż-żieda mhix biżżejjed biex tnaqqas id-differenza mill-medja tal-UE (79%). Rigward il-ħiliet diġitali, Malta turi stampa mħallta. Minn naħa waħda, l-għadd ta' individwi b'ħiliet bażiċi diġitali (49%) huwa taħt il-medja tal-UE (56%). Min-naħa l-oħra, il-perċentwal ta' speċjalisti tal-ICT fil-forza tax-xogħol issa huwa ftit ogħla mill-medja tal-UE (3.6% meta mqabbel ma' 3.5% fl-UE). Fl-istess ħin, is-sehem tal-gradwati tax-xjenza, teknoloġija u matematika wkoll jinsab taħt il-medja.

Malta għandha għadd kbir ta' inizjattivi f'dan il-qasam. Rigward it-tfal, l-MCA u l-Ministeru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol qed joffru sessjonijiet regolari ta' kodifikazzjoni fl-iskejjel u l-MCA tipparteċipa f'avvenimenti ta' kodifikazzjoni annwali bħal Code week, il-Malta Robotics Olympiad u l-Hour of Code. Għall-anzjani, kemm l-MCA kif ukoll l-Aġenzija tat-Teknoloġija tal-Informatika ta' Malta (MITA) għandhom għadd ta' proġetti li joffru taħriġ għat-titjib tal-ħiliet diġitali bażiċi. Malta tkompli tipparteċipa fil-Programm "Internet Aktar Sikur" tal-UE. L-attivitajiet jinkludu sensiela ta' kampanji tal-midja, kampanji fl-iskejjel u jiem informattivi mmirati lejn it-tfal, il-ġenituri tagħhom u l-għalliema. Attivitajiet oħra mwettqa mill-MITA jinkludu kampanja ta' sensibilizzazzjoni dwar iċ-Ċibersigurtà mnedija f'Jannar tal-2017. Rigward l-istudenti, il-MITA torganizza programm annwali ta' pjazzament tax-xogħol fis-sajf għall-istudenti li jistudjaw l-ICT bl-għan li l-istudenti jingħataw l-opportunità li jiksbu esperjenza ta' xogħol reali.

Rigward l-edukazzjoni għolja, fil-Proġett ESF 1.33 (biex tiżdied il-kapaċità tal-istudenti tal-ICT), l-għan huwa li tiġi żgurata l-provvista ta' forza tax-xogħol ikkwalifikata u mħarrġa biex tissodisfa l-ħtiġijiet tas-settur tal-ICT. Dan il-proġett joffri programmi ta' taħriġ full-time u boroż tal-istudju lill-istudenti tal-ICT.

[9] Id-dejta storika ġiet riveduta mill-Eurostat.

3 Użu tal-Internet

3 Użu tal-Internet	Malta		Raggruppament	UE
	klassifikazzjoni	punteġġ	punteġġ	punteġġ
IESD 2017	**8**	**0.59**	**0.45**	**0.48**
IESD 2016	6	0.57	0.42	0.45

	Malta				UE
	IESD 2017		IESD 2016		IESD 2017
	valur	Klassifi-kazzjoni	valur	Klassifi-kazzjoni	valur
3a1 Aħbarijiet % tal-individwi li użaw l-Internet fl-aħħar 3 xhur	**79%** ↓ 2016	**13**	**81%** 2015	**11**	**70%** 2016
3a2 Mużika, Vidjows u Logħob[10] % tal-individwi li użaw l-Internet fl-aħħar 3 xhur	**90%** 2016	**4**	**Mhux applikabbli**		**78%** 2016
3a3 Video on Demand[11] % tal-individwi li użaw l-Internet fl-aħħar 3 xhur	**26%** 2016	**8**	**Mhux applikabbli**		**21%** 2016
3b1 Telefonati fuq Vidjow % tal-individwi li użaw l-Internet fl-aħħar 3 xhur	**48%** ↑ 2016	**11**	**45%** 2015	**10**	**39%** 2016
3b2 Netwerks Soċjali % tal-individwi li użaw l-Internet fl-aħħar 3 xhur	**82%** ↑ 2016	**2**	**78%** 2015	**4**	**63%** 2016
3c1 Tranżazzjonijiet Bankarji % tal-individwi li użaw l-Internet fl-aħħar 3 xhur	**60%** ↓ 2016	**15**	**61%** 2015	**13**	**59%** 2016
3c2 Akkwisti % tal-utenti tal-internet (is-sena l-oħra)	**60%** ↓ 2016	**14**	**66%** 2015	**11**	**66%** 2016

F'termini tal-użu tas-servizzi tal-Internet, Malta għandha punteġġ ferm ogħla mill-medja tal-UE. Rigward l-attivitajiet l-aktar popolari online, 90% tal-utenti tal-internet Maltin idoqqu l-mużika, jaraw vidjows u jilagħbu logħob (70% fl-UE), 82% jużaw il-midja soċjali (it-tieni l-ogħla fl-Ewropa, il-medja tal-UE hija 63%) u 79% jaqraw l-aħbarijiet online (70% fl-UE). Malta għandha prestazzjoni ogħla mill-UE anke fl-abbonamenti għal video on demand (26%) u fit-ttelefonati fuq vidjow (48%). Fl-istess ħin, fir-rigward tas-servizzi ta' tranżazzjonijet bħall-eBanking u l-akkwisti online, Malta tinsab pjuttost fin-nofs tal-klassifika. 60% tal-utenti tal-internet iwettqu tranżazzjonijiet bankarji jew akkwisti online. Dawn tal-aħħar naqsu b'6 punti perċentwali, u issa jinsabu taħt il-medja (66%). Dan jista' jkun riżultat tal-livelli relattivament baxxi ta' ħiliet diġitali kif ukoll in-nuqqas ta' fiduċja. 25% tal-utenti tal-internet f'Malta sostnew li ma jixtrux online minħabba tħassib dwar is-sigurtà (19% fl-UE) u 8% esperjenzaw abbuż tal-informazzjoni personali u/jew ksur ieħor tal-privatezza (3% fl-UE).

[10] Interruzzjoni fis-serje minħabba bidla fl-istħarriġ tal-Eurostat

[11] Interruzzjoni fis-serje minħabba bidla fis-sors tad-dejta Is-sors ġdid huwa l-Eurostat.

F’dan il-qasam, l-MCA bdiet għadd ta’ inizjattivi li għandhom l-għan li jiżviluppaw il-ħiliet diġitali, inklużi sessjonijiet ta’ Tranżazzjonijiet Bankarji tal-Internet mingħajr ħlas lil individwi u SMEs li jiffokaw fuq il-benefiċċji tal-użu tal-pagamenti mobbli u elettroniċi u taħriġ bażiku fil-kummerċ elettroniku għall-anzjani.

4 Integrazzjoni tat-Teknoloġija Diġitali

4 Integrazzjoni tat-Teknoloġija Diġitali	Malta		Raggruppament	UE
	klassifikazzjoni	Punteġġ	punteġġ	punteġġ
IESD 2017	**13**	**0.40**	**0.40**	**0.37**
IESD 2016	12	0.36	0.37	0.35

	Malta				UE
	IESD 2017		IESD 2016		IESD 2017
	valur	klassifikazzjoni	valur	klassifikazzjoni	valur
4a1 Il-Kondiviżjoni tal-Informazzjoni Elettronika % tal-impriżi	**30%** 2015	**19**	**30%** 2015	**19**	**36%** 2015
4a2 RFID % tal-impriżi	**6.2%** 2014	**5**	**6.2%** 2014	**5**	**3.9%** 2014
4a3 Il-Midja Soċjali % tal-impriżi	**27%** ↑ 2016	**5**	**26%** 2015	**5**	**20%** 2016
4a4 Fatturi elettroniċi % tal-impriżi	**9%** ↑ 2016	**23**	**8%** 2015	**24**	**18%** 2016
4a5 Cloud % tal-impriżi	**14%** 2016	**11**	**Mhux applikabbli** 2015		**13%** 2016
4b1 SMEs li Jbigħu Online % tal-SMEs	**20%** ↑ 2016	**7**	**16%** 2015	**14**	**17%** 2016
4b2 Fatturat mill-Kummerċ elettroniku % tal-fatturat tal-SMEs	**7.6%** ↑ 2016	**19**	**4.2%** 2015	**25**	**9.4%** 2016
4b3 Bejgħ Transkonfinali Online % tal-SMEs	**11.7%** 2015	**4**	**11.7%** 2015	**4**	**7.5%** 2015

Malta tibqa’ ftit ’il fuq mill-medja tal-UE fl-użu tat-teknoloġiji diġitali mill-impriżi, fejn niżlet pożizzjoni waħda u tinsab fit-13-il post. In-negozji Maltin huma b’saħħithom fl-użu tal-midja soċjali (27%, medja tal-UE 20%) u tat-teknoloġija tal-RFID (6.2%, UE 3.9%) u jikklassifikaw fil-ħames post fl-Ewropa, iżda ftit jibagħtu fatturi elettroniċi (9% biss b’medja tal-UE ta’ 18%) u l-Kondiviżjoni tal-Informazzjoni Elettronika hija 30% mqabbla ma’ 36% fl-UE. L-użu ta’ servizzi avvanzati tal-Cloud Computing huwa ogħla mill-medja tal-UE, iżda Malta għadha 'l bogħod milli tkun ċentru ta’ klassi tal-UE. Sar xi progress fil-Kummerċ elettroniku. 20% tal-SMEs ibigħu online, żieda mis-16% ta’ sena ilu, li huwa s-seba’ l-ogħla fl-Ewropa, u l-qliegħ mill-Kummerċ elettroniku tal-SMEs kiber ukoll. Barra dan, Malta għandha punteġġ partikolarment tajjeb ukoll għall-bejgħ transkonfinali (11.7%, ir-raba’ l-ogħla fl-Ewropa, il-medja tal-UE hija 7.5%).

Malta introduċiet diversi proġetti biex tipprovdi finanzjament għall-impriżi fil-qasam diġitali. L-Iskema ta’ Garanzija Mikro għandha l-għan li tiffaċilita l-aċċess għall-finanzjament b’dejn għal negozji żgħar. Din l-iskema tipprovdi lill-kumpaniji eliġibbli b’garanzija ta’ massimu ta' 80% fuq self ta’ sa €100,000, li jista’ jintuża biex jiffinanzja proġetti li jwasslu għat-titjib, it-tkabbir u l-iżvilupp tan-negozju. Micro Invest tipprovdi sostenn permezz ta’ kreditu ta’ taxxa li

jirrappreżenta perċentwal tal-infiq eliġibbli u l-pagi ta' impjegati u/jew apprendisti reklutati ġodda.

F'Malta, tnedew għadd ta' miżuri speċjali biex jappoġġjaw it-tkabbir tal-ekosistema ta' negozji li jkunu għadhom kemm fetħu f'Malta. It-TAKEOFF Business Incubator kull sena jmexxi kompetizzjoni ta' fondi għall-iżvilupp biex jattira negozji li jkunu għadhom kemm fetħu ġodda fl-inkubatur. Barra dan, sabiex tiġi inċentivata l-intraprenditorija diġitali, fl-2016, il-MITA Innovation Hub nieda programm aċċeleratur li jipprovdi investiment għall-iżvilupp u servizzi pro-bono biex jgħin lil negozji li jkunu għadhom kemm fetħu, li jkunu fi stadju bikri biex jivvalidaw, joħolqu prototipi, u jpoġġu l-idea kummerċjali tagħhom fis-suq. Fl-2015, il-Malta Enterprise nediet Business START (B.START), għotja ta' finanzjament għall-iżvilupp immirata speċifikament lejn negozji żgħar li jkunu għadhom kemm fetħu, li joffru prodotti innovattivi b'potenzjal globali. L-iskema tipprovdi żewġ fażijiet ta' appoġġ. L-ewwel fażi hija mmirata l-aktar lejn intraprendituri ġodda u se tipprovdi sostenn permezz ta' strument ta' għotja. It-tieni fażi hija bbażata fuq strument ta' investiment ta' kważi ekwità ripagabbli, li se jippermetti l-impriżi jindirizzaw it-tkabbir inizjali. Fl-2016, il-Malta Investment Management Company (MIMCOL) nediet ukoll skema ta' investiment għall-iżvilupp, li għandha l-għan li tinċentivizza l-investiment fin-negozji li jkunu għadhom kemm fetħu jew kumpaniji fi stadju bikri Maltin billi toffri krediti ta' taxxa lill-investituri. Barra dan, il-Malta Enterprise topera wkoll skema ta' finanzjament għan-negozji li jkunu għadhom kemm fetħu (ara Attività Ewlenija 2017 fuq il-paġna li jmiss).

Malta għandha Skema għat-Trasferiment tal-Għarfien biex tindirizza n-nuqqas ta' ħiliet tal-forza tax-xogħol. Il-Malta Enterprise tipprovdi qafas għat-taħriġ u t-taħriġ mill-ġdid ta' impjegati ġodda u eżistenti billi tappoġġja t-trasferiment tal-għarfien u l-akkwiżizzjoni ta' kompetenzi ġodda, b'konformità mar-rekwiżiti tal-industrija.

Minbarra dan, Malta għandha diversi inizjattivi biex issostni l-iżvilupp tal-industrija tal-logħob diġitali. L-inizjattivi jinkludu lekċers regolari dwar logħob u ljieli ta' logħob fl-Istitut tal-Logħob Diġitali, programm tal-M.Sc fil-logħob diġitali offrut mill-Università ta' Malta kif ukoll il-Malta Global Game Jam, avveniment dinji fejn madwar 25,000 parteċipant jiltaqgħu f'postijiet fiżiċi madwar id-dinja biex joħolqu logħob diġitali jew board games innovattivi fi 48 siegħa.

L-MCA introduċiet il-Malta Cloud Forum li hija pjattaforma li tlaqqa' flimkien partijiet ikkonċernati kemm mis-settur pubbliku kif ukoll mill-industrija biex iżżid l-għarfien u tħeġġeġ l-użu tal-Cloud Computing fost l-impriżi mikro u l-SMEs, tmexxi riċerka tas-suq kontinwa dwar l-użu tal-cloud u żżid l-għarfien.

Attività Ewlenija 2017[12]: L-Iskema Startup Finance

L-iskema Startup Finance, imnedija fl-2016 mill-Malta Enterprise, għandha l-għan li ssostni negozji żgħar li jkunu għadhom kemm jiftħu, billi tipprovdi għajnuna fi tliet modi:

(i) Sostenn marbut mal-ekwità: Il-Malta Enterprise tista' tipprovdi għotja ripagabbli ekwivalenti għall-valur tal-ekwità privata miżmuma fil-kumpanija. Il-valur totali tal-għotjiet m'għandux jaqbeż il-valur nominali tal-kapital azzjonarju mħallas miżmum minn partijiet privati jew €200,000 (skont liema huma l-inqas).

(ii) Sostenn marbut mal-akkwist ta' tagħmir. It-tagħmir għandu jkun ġdid u għandu jitqies bħala titolu ta' sigurtà kontra l-ħlas lura tal-għotja.

(iii) Sostenn għal Finanzjament Kollettiv: Il-Malta Enterprise tista' taqbel li tqabbel kwalunkwe ammont mwiegħed permezz ta' kampanja ta' finanzjament kollettiv approvata minn qabel, sa ammont massimu ta' €50,000 għal kull kampanja.

[12]Inizjattiva Ewlenija 2016: Il-Ġimgħa ta' Esperjenza tal-Esponiment għall-Karriera fl-ICT (CEE) Il-Ġimgħa ta' Esperjenza tal-Esponiment għall-Karriera fl-ICT (CEE) hija inizjattiva tal-Fondazzjoni ta' Malta għall-ħiliet elettroniċi u tat-Taqsima tas-Servizzi Psiko-Soċjali tal-Edukazzjoni fi ħdan il-Ministeru għall-Edukazzjoni u l-Impjiegi. Il-programm għandu fil-mira tiegħu studenti li għandhom bejn 14 u 15-il sena, li jistgħu jqattgħu ġimgħa f'kumpanija tal-ICT. L-istudenti se jkunu jistgħu josservaw ir-rutini ta' kuljum ta' professjonisti tal-ICT u jsiru jifhmu aktar dwar l-ICT u l-karrieri relatati mal-ICT; jibdew jidentifikaw l-interessi marbutin ma' karriera f'qasam wieħed, jew f'għadd ta' oqsma, relatati mal-ICT; jiksbu għarfien tal-ħiliet akkademiċi, tekniċi u interpersonali meħtieġa fl-ICT u fi professjonijiet relatati; u jiżviluppaw fehim tal-konnessjonijiet kritiċi bejn l-iskola u x-xogħol.

5 Servizzi Pubbliċi Diġitali

5 Servizzi Pubbliċi Diġitali	Malta		Raggruppament	UE
	klassifikazzjoni	punteġġ	punteġġ	punteġġ
IESD 2017	**12**	**0.61**	**0.59**	**0.55**
IESD 2016	12	0.57	0.56	0.51

	Malta					UE
	IESD 2017			IESD 2016		IESD 2017
	valur		klassifikazzjoni	valur	klassifikazzjoni	valur
5a1 Utenti tal-Gvern Elettroniku % tal-utenti tal-internet (is-sena l-oħra)	**24%** 2016	↓	**20**	**28%** 2015	**18**	**34%** 2016
5a2 Formoli Mimlijin minn Qabel Punteġġ (0 sa 100)	**98** 2016	↑	**1**	**92** 2015	**2**	**49** 2016
5a3 Tlestija tas-Servizz Online Punteġġ (0 sa 100)	**100** 2016	→	**1**	**100** 2015	**1**	**82** 2016
5a4 Dejta Miftuħa[13] % tal-punteġġ massimu	**17%** 2016	↑	**27**	**0%** 2015	**28**	**59%** 2016

Globalment, Malta tinsab fit-12-il post fis-Servizzi Pubbliċi Diġitali, 'il fuq mill-medja tal-UE, iżda l-indikaturi f'din id-dimensjoni tal-indiċi juru stampa mħallta. Malta tinsab fuq quddiem nett fl-Ewropa fil-qasam tal-provvediment ta' servizzi tal-Gvern elettroniku għaċ-ċittadini. Hija tinsab l-ewwel fl-użu mill-ġdid tal-informazzjoni fl-amministrazzjonijiet biex tagħmel il-ħajja aktar faċli għaċ-ċittadini (formoli mimlija minn qabel) kif ukoll fis-sofistikazzjoni tas-servizzi (tlestija tas-servizzi online) fejn għandha l-punteġġ massimu. Madankollu, l-użu miċ-ċittadini ma jaqbilx mal-ambizzjoni tal-provvista. Minkejja l-kwalità għolja fil-provvediment online ta' servizzi pubbliċi, huma biss 24% mill-utenti tal-internet li bagħtu formoli mimlija lill-awtoritajiet pubbliċi fl-2016, li huwa 4 punti perċentwali aktar baxx minn sena ilu kif ukoll taħt il-medja tal-UE ta' 34%. Id-dejta miftuħa hija qasam ieħor fejn għad hemm spazju għal titjib. Malta tinsab fit-tieni pożizzjoni l-aktar baxxa fl-UE.

Reċentement mexxiet proġett iffinanzjat mill-UE biex tidentifika r-raġunijiet għal dan l-użu baxx tas-servizzi tal-Gvern elettroniku. Ir-raġunijiet ewlenin għall-użu baxx huma l-mekkaniżmu tal-login ikkumplikat u n-nuqqas ta' faċilità tal-użu għall-utent. Wara l-istudju, ġew adottati għadd ta' miżuri biex jissimplifikaw l-aċċess, biex jiżdied l-għarfien u biex is-servizzi jsiru disponibbli fuq apparat mobbli. L-Istrateġija Mobile Government ġiet imnedija biex tippermetti l-aċċess għas-servizzi permezz ta' numru ta' apps tal-mowbajl fuq bażi ta' 24/7 fl-ewwel nofs tal-2017. Rigward id-dejta miftuħa, il-MITA qed tiżviluppa l-Portal tad-Dejta Nazzjonali. Dan il-proġett se jinkludi kemm il-Portal tad-Dejta Miftuħa skont il-mandat tad-Direttiva tal-PSI kif ukoll il-Pjattaforma tal-Kondiviżjoni tad-Dejta interna.

It-titjib kontinwu fis-servizzi pubbliċi diġitali huwa ta' importanza kbira biex jiġi żgurat li dejjem iżjed ċittadini u kumpaniji jibbenefikaw mill-Gvern elettroniku.

---

[13] Bidla tas-sors tad-dejta. Id-dejta storika wkoll ġiet riveduta. Is-sors il-ġdid huwa l-Portal tad-Dejta Ewropew.